

Työ- ja elinkeinoministeriö
Arbets- och näringsministeriet

1/2

22.4.2022

Talousvaliokunta 26.4.2022 / U 26/2022 vp

TYÖ- JA ELINKEINOMINISTERIÖN LAUSUNTO: U 26/2022 VP VALTIONEUVOSTON KIRJELMÄ EDUSKUNNALLE KOMISSION EHDOTUKSESTA EUROOPAN PARLAMENTIN JA NEUVOSTON DIREKTIIVIKSI RAKENNUSTEN ENERGIA TEHO KU UDESTA (UUELLEENLAADITTU).

Talousvaliokunta on pyytänyt työ- ja elinkeinoministeriöltä lausuntoa koskien valtioneuvoston kirjelmää eduskunnalle ehdotuksesta Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiiviksi rakennusten energiatehokkuudesta (uudelleenlaadittu).

Työ- ja elinkeinoministeriö pitää valtioneuvoston kirjelmässä U26/2022 esitettyjä kantoja kannatettavina ja tuo esille seuraavat näkökohdat:

Rakennusten energiatehokkuusdirektiivin muutosehdotuksella on TEM:n valmistelussa olevien energiatehokkuusdirektiivin ja uusiutuvan energian direktiivin muutosehdotuksen kanssa ristikkäisvaikutuksia. Näiden ehdotusten sisällölliset ja aikataululliset yhteensovittamiskysymykset tulee huomioida neuvotteluprosessin aikana ministeriöiden välillä.

Uusiutuvan energian direktiivin muutosehdotus sisältää ehdotuksen ohjeellisesta uusiutuvan energian osuuden tavoitteesta rakennuksissa. Lähelläkohtaisesti sääntelyn selkeyden kannalta olisi toivottavaa keskittää rakentamista ja rakennusten omistajia koskeva sääntely rakennusten energiatehokkuusdirektiiviin. Tämä ei välttämättä toteudu, jolloin määritelmien ja peruseriaatteiden yhteensopivuuden varmistaminen direktiivien välillä on tärkeää.

Rakennusten energiatehokkuusdirektiivissä säädetään lähes nollaenergiatason vaatimuksista. Samanaikaisesti energiatehokkuusdirektiivin muutosta koskevassa ehdotuksessa on esillä koko julkisen sektorin rakennuskantaan kohdistuvaa 3 % peruskorjausvelvoite, jossa korjauksen tasovaatimus on liitetty rakennusten energiatehokkuusdirektiivissä säädettyään uudisrakentamisen lähes nollaenergiatasoon. Jos lähes nollaenergiatason vaatimustasoa parannetaan, vaikutukset tulee huomioida molempien direktiivien suhteen.

Rakennusten energiatehokkuusdirektiivin muutosta koskevassa ehdotuksessa päästöttömän rakennuksen määritelmässä on viitattu tehokkaaseen kaukolämpöjärjestelmään, jota koskevat kriteerit ovat puolestaan esillä energiatehokkuusdirektiivin muutosta koskevissa neuvotteluissa. TEM yhtyy valtioneuvoston kantaan, että päästöttömän rakennuksen määritelmiä tehtäessä on pidettävä huoli, että rakennuksen energiahuoltojärjestelmät voivat jatkossakin tukeutua myös yleiseen verkkosähköön ja kaukolämpöjärjestelmään. Suomessa kaukolämpöverkot toimivat sektori-integraatiota edistävinä alustoina mahdollistamalla esimerkiksi geolämmön, datakeskusten ja teollisuuden hukkalämpöjen laajamittaisen hyödyntämisen sekä rakennusten kysyntäjouaston. Kaukolämmön avulla sähkön ja lämmön sektori-integraatio voidaan toteuttaa laajassa mittakaavassa ja kustannustehokkaasti.

TEM yhtyy valtioneuvoston kriittiseen kantaan ehdotetusta energiatehokkuuden vähimmäistasojen asettamisesta julkisen ja yksityisen rakennuskannan perusparantamiseksi, sidottuna komission antamaan energiatehokkuustasoon ja aikatauluun. Valtioneuvoston kirjelmässä on hyvin huomioitu, minkä suuruisia kustannuksia velvoitteesta julkiselle sektorille seuraisi. Lisänä olisi myös korjausrakentamisen markkinoiden sekä paikallinen että EU:n laajuinen ylikuumeneminen sekä työvoiman ja materiaalin saatavuusongelmat. Olemassa olevien rakennusten kategoristen ja pakollisten aikataulutettujen korjausten sijaan julkisen sektorin sekä yksityisten rakennusten omistajien tulee voida kohdistaa taloudelliset resurssinsa mahdollisimman vaikuttavaan päästöjen ja energiankulutuksen vähentämiseen ja hiilineutraaliustavoitteen saavuttamiseen kaikin käytettävissä olevin keinoin.

Rakennusten energiatehokkuusdirektiivin muutosehdotuksessa veloitetaan jäsenvaltiot tarjoamaan kannusteita pitkälle meneviin perusparannuksiin sekä kannusteita, jotka johtavat primäärienergian kysynnän vähentämiseen (vähintään 30 prosentilla). TEM yhtyy valtioneuvoston kantaan, että erilaisten kansallisesti päätettävien tukitoimien käyttöönotto on tärkeä osa energiakorjausten toteuttamisen nopeuttamista. TEM korostaa, että rakennusten perusparannuksiin kohdistuvien kannusteiden tai tukitoimenpiteiden tulee olla sellaisia, että ne kannustavat kokonaisuutena energiatehokkaisiin ratkaisuihin.

Energiatehokkuuden edistämisellä on merkittäviä ympäristö- ja terveyshyötyjä, mutta jäsenvaltioille on jätettävä riittävästi harkintavaltaa toteuttaa toimenpiteet kustannustehokkaasti hiilineutraalisuustavoitteet huomioiden. Suomella on Euroopan unionia kunnianhimoisemmat hiilineutraalisuustavoitteet.

Pia Kotro
erityisasiantuntija